

“Όταν θέλεις να φύγεις...”**Μάριος Χάκκας, Η σύσκεψη**

Η σύσκεψη συνεχίζονταν...

Ήταν δύσκολο να καθορίσει το χρόνο της έναρξης, αν είχε αρχίσει εδώ και δέκα λεπτά, πριν δέκα μέρες ή πριν δέκα χρόνια. Ακόμα αμφέβαλε αν υπήρχε κάποια αρχή, ένα συγκεκριμένο σημείο εκκίνησης, αφού ολόένα και περισσότερο ένιωθε πως δεν υπήρχε ένα τέλος.

Η σύσκεψη συνεχίζονταν, ένα ποτάμι χωρίς εκβολές και πηγές. Ο ίδιος δεν ένιωθε σα σταγόνα που ξεκίνησε από την αρχή για να φτάσει στο τέρμα. Είχε την επίμονη αίσθηση ότι βρίσκεται έξω απ' το ρεύμα, στην άκρη της κοίτης, στο ίδιο πάντα σημείο και βλέπει διαρκώς να κυλάει.

Είχε συναίσθηση ότι παίρνει μέρος στη σύσκεψη μόνο από τη συνέχιση της διαδικασίας με τους εναλλασσόμενους ομιλητές, τις καθιερωμένες χειρονομίες, τον τρόπο που ανοίγαν το στόμα και άρθρωναν τις λέξεις. Πρόσωπα, χέρια, χείλη και λόγια όλα γνωστά, τόσο γνωστά, κυρίως τα λόγια, κουντισμένα σ' ένα κραυγαλέο ανυπόφορο τόνο (Κι εγώ με τη στεντόρεια φωνή μου), που δεν είχαν καμιά σχέση με την κοινή ομιλία για το ψωμί και τον έρωτα, για τη ζωή και το θάνατο, κουντισμένα όλα σε μια σειρά και μια τάξη (κι εγώ με τη σειρά μου...), αυτά τ' ακατανόητα λόγια που η μνήμη τ' απόδιωχνε σα φορτίο αβάσταχτο.

Η σύσκεψη συνεχίζονταν, μια πλάκα για χιλιοστή φορά στο πικάπ, μια κόρνα αυτοκινήτου που κόλλησε και που κανένας δεν νοιάζονταν να σταματήσει αυτός ο άχρηστος θόρυβος.

...Ένα λεωφορείο που πήγαινε... Αυτός στριμώχνοντας μπήκε, όταν ξαφνικά η πόρτα έκλεισε κι έπιασε στην άκρη το μανίκι της καμπαρντίνας. Δοκίμασε μαλακά να το τραβήξει και κατάλαβε πως είχε γαντζώσει σε κάποιο καρφάκι. Μπορούσε όμως να περιμένει μέχρι την επόμενη στάση. Θ' άνοιγε η πόρτα και θα ελευθέρωνε το μανίκι χωρίς αβαρίες. Ήταν υπόθεση ενός, δύο λεπτών το πολύ. Θα το άντεχε; Δυο λεπτά το πολύ υπομονής. Τράβηξε απότομα το χέρι αδιαφορώντας για το οποιοδήποτε σχίσσιμο. Δεν μπορούσε να περιμένει, δεν μπορούσε να νιώθει αιχμάλωτος, έστω για λίγο, μιας πόρτας...

Τώρα γιατί παρακολουθούσε αυτή την ατελείωτη σύσκεψη; Γιατί να αισθάνεται αιχμάλωτος για μήνες, για χρόνια, μιας πόρτας και μάλιστα ορθάνοιχτης; Βέβαια μπορεί να 'ταν κλειστά τα παράθυρα, βουλωμένες οι χαραμάδες κι οι τρύπες, αλλά η πόρτα έχασκε ορθάνοιχτη. Φαίνονταν από κει που καθόταν φαρδιά, μεγάλη και εύκολη. Θα σηκώνονταν ήσυχα ήσυχα, θα περνούσε απαρατήρητος ανάμεσα απ' τους ακροατές με τα πεσμένα βλέφαρα και τις ξαναμμένες παλάμες, μια και χρόνια ήταν απών, από τη σύσκεψη, αφού όλοι απουσίαζαν, αφού κανέναν από τους ομιλητές δεν κατανοούσε, θα περνούσε την πόρτα και φορώντας την καπαρντίνα ανεμπόδιστα με την ομπρέλα και το καπέλο στο χέρι, θ' αναχωρούσε χωρίς χαιρετούρες.

Μπορεί έξω να ήταν καλοκαίρι και να μη χρειαζόταν η ομπρέλα...

Από την ορθάνοιχτη πόρτα φαινόταν ένα κομμάτι μεσημέρι κι ακούγονταν το μονότονο τραγούδι του τζιτζικα. Ο φύλακας κοιμόταν. Κοιμόταν βαθιά στην καρέκλα, με πεσμένα τα βλέφαρα, με σταυρωμένα τα χέρια σα να 'ταν νεκρός, σα να μην υπήρχε δίπλα στην πόρτα. Μπορούσε να κάνει δυο βήματα και να βρεθεί έξω για ένα λεπτό, για μια ώρα, για πάντα ύστερα από είκοσι χρόνια φυλάκιση, αρκεί να δρασκελούσε την πόρτα, αρκεί να τολμούσε, αρκεί να το ήθελε, αρκεί... Χωρίς δισταγμό έστριψε για το αρχιφυλακείο που τον είχαν καλέσει...

Τώρα τον είχε καλέσει ο Πρόεδρος, δίνοντάς του το λόγο να πει κι αυτός τις σκέψεις του, συνεχίζοντας τη σύσκεψη. Δεν μπορούσε να φύγει, δεν έπρεπε να φύγει. Για να συνεχίσει «κι αυτός με τη σειρά του» τη σύσκεψη, άρχισε να μιλάει με τον ίδιο ρυθμό που μίλησαν οι άλλοι, στον ίδιο τόνο φωνής, με τις ίδιες κινήσεις.

Η σύσκεψη συνεχίζονταν...

Μάριος Χάκκας, “Τυφεκιοφόρος του εχθρού”. Διηγήματα, Κέδρος, Αθήνα 1972, σ. 131-133.

πλάκα του πικάπ: δίσκος μουσικής.
αβαρία: βλάβη, ζημιά, υποχώρηση.
αρχιφυλακείο: ο τόπος που στεγάζεται ο αρχιφύλακας.

Ο Μάριος Χάκκας (1931 - 1972) ήταν [λογοτέχνης](#). Εξαιτίας των πολιτικών του φρονημάτων υπέστη διώξεις, ιδιαίτερα κατά τη [δικτατορία των συνταγματαρχών](#).

Υπαρξισμός = αναζητά το νόημα της ύπαρξης του ανθρώπου (υπαρξιακή αγωνία)

Υπερρεαλισμός

ΘΕΜΑ 3^ο

Ποιο είναι το κεντρικό ερώτημα – θέμα προβληματισμού που θέτει το κείμενο;

Το κείμενο αναδεικνύει τη θεματική του **εγκλωβισμού** και της **εξάρτησης** μέσα από την παρουσίαση μιας σύσκεψης που μοιάζει να μην έχει αρχή ή τέλος. Ο ήρωας του κειμένου την παρακολουθεί χωρίς να μπορεί να προσδιορίσει πότε ξεκίνησε κι αν ποτέ θα τελειώσει, έχοντας πια κατά νου μόνο το πώς θα μπορέσει να ξεφύγει από την ιδιότυπη αυτή «**αιχμαλωσία**». Η αίσθησή του ότι δεν μπορεί να φύγει και να ξεφύγει από τη δίχως τέλος αυτή σύσκεψη, μάς παραπέμπει στο συναίσθημα που νιώθουν πολλοί άνθρωποι όταν οι συνεχείς υποχρεώσεις και δεσμεύσεις τους παγιδεύουν σε μια εξοντωτική καθημερινή ρουτίνα. Πρόκειται για ένα συναίσθημα αρκετά οικείο στους περισσότερους ανθρώπους, αφού ο φόρτος από τις εργασιακές και οικογενειακές υποχρεώσεις τείνει να δημιουργεί συχνά παρόμοια «δεσμά», παγιδεύοντάς τους σε μια δυσάρεστη και μονότονη κατάσταση από την οποία αδυνατούν να ξεφύγουν.

ΘΕΜΑ 3^ο

Τι δίνει συμβολικό/αλληγορικό χαρακτήρα στο κείμενο; Ποια είναι δηλαδή η αλληγορία;

Η πρόθεση του συγγραφέα να προσδώσει αλληγορικό χαρακτήρα στο κείμενό του γίνεται εμφανής από το γεγονός ότι αφήνει σκόπιμα ασαφή όσα σχετίζονται με τη «σύσκεψη». Δεν προσδιορίζεται μήτε το πότε ξεκίνησε, μήτε το τι αφορά (αυτά τ' ακατανόητα λόγια που η μνήμη τ' απόδιωχνε σα φορτίο αβάσταχτο), μήτε το γιατί ο ήρωας, ενώ η πόρτα του συνεδριακού χώρου είναι ορθάνοιχτη, αδυνατεί να φύγει από εκεί παραμένοντας για χρόνια **εγκλωβισμένος**. Η ασάφεια αυτή αποσκοπεί στο να μην περιοριστεί νοηματικά το κείμενο στον συγκεκριμένο **εγκλωβισμό** ή στην **εξάρτηση** που βιώνει ο ήρωας, ώστε ο κάθε αναγνώστης να μπορεί να αναγνωρίσει στην ατελείωτη αυτή σύσκεψη όσα εγκλωβίζουν τον ίδιο στην προσωπική του ζωή. Υπ' αυτή την έννοια, όταν ο αφηγητής περιγράφει τη δίχως αρχή και τέλος αυτή σύσκεψη, υπονοεί κάθε είδους υποχρέωση ή δέσμευση που καθηλώνει τους ανθρώπους για χρόνια σε μια κατάσταση εγκλωβισμού και εξάρτησης.